

Ordblindhed

- Information om ordblind-undervisning på Sølystskolen

Støtte
Undervisning
ABC
Alfabet
Tidlig indsats
etivsomordblind.dk
Sølystskolen
Dysleksi
Ordblind
Ordblindetest
Dansk
Uddannelse

Sølystskolen

HVAD ER ORDBLINDHED

Ordblindhed kaldes også for dysleksi. Ordblindhed er markante vanskeligheder ved at lære at læse og skrive.

Ordblindevanskeligheder betyder, at man læser langsomt og upræcist, og har svært ved at koble bogstav og lyd.

Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før.

Læse og stavfejlene er ofte i modstrid med alm. forbindelser mellem bogstav og lyd fx kulde læst som kunne og dig som din.

Ordblindhed skyldes hverken dårlig begavelse, synsvanskeligheder eller problemer med at kende forskel på venstre og højre. Derimod har ordblinde vanskeligt ved at opdele sammenhængende tale i de sproglyde (fonemer), som danner grundlaget for skriften.

Ordblindhed optræder da også hyppigt sammen med andre sprogsvanskeligheder (dysfasi).

Hos svært ordblinde er der fundet relativt mindre omfang af sprogfelterne i den venstre hjernehalvdel, især på oversiden af tindingelappen.

Disposition for ordblindhed er arvelig.

Gennem intensiv læseundervisning kan ordblinde tilegne sig læsefærdighed, og især tidlig, systematisk læse-og sprogundervisning har vist sig effektiv

Kilde: Danmarks Nationalleksikon

TEGN PÅ ORDBLINDHED

Der findes ikke et enkelt tegn, som viser, at eleven er ordblind. Men du kan være opmærksom på følgende:

Børn

- 0 år Børn af ordblinde forældre.
- 1/2 år Mindre skarpt afgrænsede lyd kategorier.
- 2½ år Korte og mindre komplekse sætninger.
- 3 år Mindre passivt og aktivt ordforråd. Flere udtaleproblemer, fx ved konsonantgrupper ex. Strømpe.
- 4 år Mindre modtagelige for børnerim, sange og længere beskeder samt forsinket taleudvikling.
- 5-6 år Kender færre bogstavers navne. Vanskeligheder med opmærksomhed på sproglyd. Mere upræcis udtale af lange ord.

Indskolingen

- Vanskeligheder ved at lære alfabetet og oversætte bogstav til lyd og bogstaver til ord.
- Vanskeligheder med stavning og genkende ord i læsning.

Unge

- Læser og staver langsomt og upræcist.
- Har svært ved at formulere sig skriftligt og staver ofte samme ord forskelligt i samme stykke.
- Udsætter opgaver med læsning og skrivning.
- Skjuler ofte deres læsevanskeligheder.
- Undgår ofte læsning og skrivning .
- Lavt selvverd.

SÅDAN GØR VI PÅ SØLYSTSKOLEN

■ 0.klasse

Elever sprogvurderes og testes med en bogstavprøve.

Elever med vanskeligheder drøftes på skolens specialcentertermøde og tilbydes et 8 ugers sprogstimuleringskursus.

■ 1.klasse

Elever testes med en bogstavprøve og en ordlæseprøve.

Elever med vanskeligheder drøftes på skolens specialcentertermøde og tilbydes et individuelt 10 ugers læseløft efter jul.

■ 2.klasse

Elever testes med en sætningslæseprøve, en staveprøve og en screening for ordblindhed.

Elever med vanskeligheder testes individuelt af læsevejlederen, som herefter tilrettelægger en individuel indsats.

Derudover tilbydes et Læsemakkerforløb.

■ 3.klasse

Elever testes med en sætningslæseprøve og en staveprøve.

Elever med vanskeligheder ifølge ordblinde-screeningen tilbydes et VAKS-kursus, som er et forskningsbaseret undervisningsforløb i ordlæsestrategier.

A
B
C

Derefter gentestes eleven med ordblinde-screening og evt. den nationale ordblindetest. Efterfølgende tilbydes eleven evt. et IT-rygsæk kursus med CD-ord og eleven tilmeldes NOTA -Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder. Herudover tilbydes et Læsemakkerforløb.

■ 4.klasse

Elever testes med Nationale test og en staveprøve. Elever i læsevanskeligheder tilbydes et overbyggende VAKS-kursus , et Læsemakkerforløb og evt. et IT-forløb hos Kompetencecenter for Læsning - KCL.

■ 5.-8.klasse

Alle elever følger skolens testplan. De elever, der har læsevanskeligheder, drøftes på skolens specialcentermøde og tilbydes evt. et individuelt forløb, et læsemakkerforløb og evt. et IT-forløb hos KCL.

■ 8.-9.klasse

Afgangsforberegende kursus for ordblinde med fokus på kompenserende IT til Folkeskolens afgangsprøve - FSA.

Ansøgning og FSA under særlige vilkår i november 9.kl.

Ordblindecafe - Vi afholder ordblindecafé 2-3 gange årligt. -Her inviteres alle ordblinde på Sølystskolen til videndeling og socialt samvær.

Forældremøde - Et årligt forældremøde for forældre med ordblinde børn.

Skolens støttecenter - Ugentligt åben rådgivning for elever med læse- og skrivevanskeligheder på skolens støttecenter.

DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

Det nytter:

- Tidlig identificering og tidlig hjælp
- Intensiv fonologisk arbejde
- Udfordringer gradueret efter niveau, ikke klasse
- Støttende omgivelser
- Systematik
- Mestring, overindlæring og automatisering
- Godt læringsmiljø

Det nytter ikke:

- At vente, og se tiden an
- En række alternative behandlinger
- Auditiv og visuel træning

IT-rygsæk:

En IT-rygsæk består af en bærbar computer med en Office pakke (Word, Excel, Onenote og PowerPoint) og hjælpeprogrammet CD-ord. CD-ord kan oplæse tekster og hjælpe med at stave ord.

IT-rygsækken er altså et kompenserende og støttende redskab, som kan hjælpe personer med læse- og skrivevanskeligheder med at klare sig i dagligdagen hele uddannelsesforløbet:

- Ved at 'læse med ørene'
- Ved at give eleven mulighed for deltagelse i klasseundervisning på lige fod med klassen
- Ved at give eleven mulighed for at være på forståelsesmæssigt niveau som klassen
- Ved at være selvhjulpne
- Ved at støtte skriftlig fremstilling og stavning

FAKTA OM ORDBLINDHED

- Ca. 3 –7 % af Danmarks befolkning har svære læsevanskeligheder
- Ordblindhed findes lige så ofte hos piger som hos drenge
- Ordblindhed er i ca. 65% tilfælde arveligt
- Ordblindhed har intet at gøre med syn, hørelse, orienteringssans eller intelligens
- Ordblindhed ses ofte sammen med andre sprogvanskeligheder fx forsinket taleudvikling
- Ordblinde har ofte en svag kortidshukommelse –har svært ved at huske bogstaver, ord og tabeller
- Ordblindhed kan medføre følelsesmæssige og sociale problemer
- Hver ordblind har sit eget mønster af vanskeligheder og styrkesider
- Ordblinde kan blive bedre læsere og stavere ved intensiv og struktureret undervisning
- Tidlig indsats er den bedste hjælp

Nyttige links om ordblindhed

kcl.skoleporten.dk - (Kompetencecenteret i Århus)

www.mv-nordic.com - (Webinar om tekniske redskaber)

<http://socialstyrelsen.dk/handicap/ordblindhed> (Information om ordblindhed)

www.nota.dk - (Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder)

Nyttige links for barnet

www.tjektasken.nu

www.adgangforalle.dk

www.etlivsomordblind.dk

Ordblindhed

Markante vanskeligheder med at lære at læse og skrive som skyldes langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde

Kilde: Undervisningsministeriet

Sølystskolen

